

Optimització del pla de fertilització de la vall del Segre a la zona Alt Urgell-Cerdanya

Resum

La Cooperativa Pirenaica SCCL es troba a la zona pirinenca compresa en gran part per les comarques de l'Alt Urgell i la Cerdanya, una zona desfavorida i fortament condicionada per la seva orografia.

La tradició ramadera de vaca de llet és una activitat molt important a la zona, però la dificultat d'adaptar-se a les noves normatives, cada dia més restrictives, ens porta a buscar solucions conjuntes que permetin donar continuïtat al sector.

Així amb aquest projecte pilot es vol provar un sistema de gestió mòbil de dejeccions ramaderes conjunt, que en millori la seva gestió i optimitzi el pla de fertilització de la zona d'estudi, compresa entre les comarques de l'alt Urgell i La Cerdanya.

Aquest projecte és una aposta per la reestructuració de les explotacions ramaderes intensives d'aquestes comarques, modernitzant-se amb la incorporació de noves tecnologies de tractament de dejeccions ramaderes que revaloritzaran aquest subproducte i impulsaran el desenvolupament de la bioeconomia.

El subproducte resultant afavorirà una millor estructura del sòl, prevenint l'erosió, amb un millor aprofitament de l'aigua i la reducció de les emissions de gasos d'efecte hivernacle i d'amoníac. Alhora serà una font de nutrients molt important per aquelles zones més deficitàries en dejeccions ramaderes i permetrà impulsar l'economia local.

Objectius

-Establir un sistema de gestió conjunta de les dejeccions ramaderes provinents de boví de llet i boví de carn dels socis de la Cooperativa Pirenaica.

-Optimitzar la fertilització de les parcel·les agrícoles a la zona de l'Alt Urgell i La Cerdanya duta a terme per La Cooperativa Pirenaica, amb la implantació d'un sistema pilot de decantació mòbil.

-Realitzar una caracterització exhaustiva dels sòls i les dejeccions de l'Alt Urgell i La Cerdanya per tal de dotar als tècnics d'assessorament en fertilització de les eines necessàries per a prendre les decisions més eficients possibles.

-Reduir els costos de transport i la petjada de carboni en l'aplicació de les dejeccions ramaderes.

-Valorar les emissions d'amoníac que es produeixen en tota la cadena de gestió de les dejeccions ramaderes de les explotacions que formen part del projecte pilot així com la dinàmica de nutrients del sòl.

-Revitalitzar l'agricultura i la ramaderia local.

Descripció de les actuacions previstes en el projecte

Pirenaica SCCL és una cooperativa que dona servei a agricultors i ramaders, principalment de l'Alt Urgell i la Cerdanya, des de l'any 1945. El seu objectiu és proveir als socis de tots els subministres i serveis necessaris per al funcionament de les seves explotacions agrícoles i ramaderes. En l'actualitat aquesta abasteix de matèries primeres a ramaders de les comarques de l'Alt Urgell i la Cerdanya, i s'ha estès fins a altres comarques veïnes com el Pallars Jussà, el Pallars Sobirà i fins a l'Alta Ribagorça (a més d'altres àrees en menor mesura). Això fa que aquesta es consideri la cooperativa del Pirineu.

Recentment, s'ha modificat la normativa de gestió de dejeccions ramaderes. Amb aquesta, de caràcter més restrictiu tant en la quantitat de nitrogen que es podrà aplicar en les parcel·les com en els períodes d'aplicació, les explotacions ramaderes necessitaran més terres per als seus plans de dejeccions i, alhora, es veuran forçades a programar més acuradament les feines d'aplicació de dejeccions amb l'assessorament

de la nova figura de tècnics assessors en dejeccions ramaderes.

L'estratègia plantejada té per objectiu adquirir, en règim de lloguer, un equipament mòbil (decantador de dejeccions) que permeti concentrar el nitrogen i el fòsfor de les dejeccions ramaderes a la fracció sòlida d'aquestes i permetre així reduir els costos de transport al reduir els volums a transportar i incrementar-ne les seves concentracions.

Aquest producte decantat és el que es faria arribar a aquelles explotacions deficitàries en dejeccions ramaderes. Això permetria enriquir la terra en aquestes zones, que estan faltades de nutrients, i revitalitzarien aquestes explotacions tant agrícoles com ramaderes extensives, que a dia d'avui tendeixen a desaparèixer, el que comporta que s'abandonin pastures, prats de dall i camps de cereal, amb conseqüències negatives en la pèrdua de biodiversitat i invasió dels boscos, incrementant la massa forestal i el risc d'incendis forestals. Alhora tot això suposa una pèrdua del patrimoni cultural i de població al territori.

El projecte es centra en millorar la gestió de les dejeccions ramaderes de manera que s'aconsegueixi una ramaderia competitiva i sostenible a tota l'àrea d'influència del grup operatiu (Alt Urgell i Cerdanya), on les dejeccions ramaderes no siguin un mal de cap o un residu del que desprendre's sinó que es revaloritzi com a recurs que és. Alhora aquest és necessari per a millorar el rendiment de les explotacions deficitàries en dejeccions ramaderes. El fet que les dejeccions deixin de ser un factor limitant tant per a les explotacions excendentàries com per a les deficitàries, permetrà atreure a les generacions futures, que tindran un model d'explotacions sostenibles i productives.

El motiu d'optar per a un equipament de lloguer és per a testar la tecnologia per tal de valorar la possibilitat d'una compra futura de l'equip amb major capacitat de tractament que permeti englobar la majoria d'explotacions de les Comarques. Dins el projecte es valorarà aquest cost de gestió de les dejeccions per valorar-ne les possibilitats.

Donades les característiques geogràfiques de distribució de les explotacions participants es fa indispensable la utilització d'un equipament mòbil que ha de permetre desplaçar-lo entre explotacions excendentàries de dejeccions ramaderes. D'allà es vol dur el producte decantat cap a les zones deficitàries.

Per tal de que els tècnics del Grup Operatiu, i alhora del centre gestor de dejeccions ramaderes, disposin de tots els paràmetres necessaris per a la presa de decisions es realitzaran anàlisis de sòls i dejeccions ramaderes a través del Grup de Recerca Sòls i Aigües de la Universitat de Lleida. A més d'aportar dades que permetran una millor caracterització dels sòls, de les explotacions i de les dejeccions generades en aquestes explotacions dins l'àmbit d'actuació del present grup operatiu.

Alhora totes les dades de la gestió que es farà amb cada explotació ramadera que s'inclouï al projecte pilot del Centre de Gestió de les dejeccions ramaderes PIRENAICA SCCL, permetrà el correcte registre de les tasques, el que comporta que tindrem una major veracitat i a temps real de la gestió de les dejeccions ramaderes, amb les aplicacions realitzades, les pastures aprofitades i les quantitats de nutrients aportades a altres explotacions ramaderes. Això simplificarà molt la tasca de realitzar el llibre de gestió de les dejeccions ramaderes. Aquesta tasca que pel ramader suposa temps de dedicació i per tant un cost per a l'explotació es simplificarà amb el llibre del centre de gestió de les dejeccions.

Finalment es durà a terme un estudi de valorització de les emissions d'amoníac i de la dinàmica de nutrients del sòl per part del Grup de Recerca Sòls i Aigües en totes les fases de gestió de dejeccions ramaderes. Els resultats obtinguts permetran prendre les millors decisions de maneig de les dejeccions ramaderes per part dels tècnics en assessorament de fertilització ramadera. Alhora es cediran les dades obtingudes al servei de sòls del Departament d'Agricultura de La Generalitat de Catalunya.

Totes les dades obtingudes es publicaran per part del Centre de Recerca.

Resultats esperats i recomanacions pràctiques

- Demostrar la utilitat de realitzar una gestió conjunta de les dejeccions ramaderes, inclosa la gestió

administrativa.

- Determinar els costos de gestió de dejeccions ramaderes a la zona de l'Alt Urgell i La Cerdanya per facilitar la presa de decisions respecte a la seva gestió.
- Millorar l'eficiència en la gestió de les dejeccions de les granges participants en el pla.
- Disminuir la petjada de carboni en la gestió de les dejeccions ramaderes.
- Aprofundir en la dinàmica de nutrients en el sòl i millorar així la seva fertilització.
- Millorar el rendiment agrícola de zones deficitàries en dejeccions ramaderes (zones de muntanya i La Cerdanya) que en un futur permeti fixar població al territori.
- Obtenir dades que demostrin els beneficis tècnics i econòmics de l'ús d'aquesta tecnologia.
- Donar resposta a l'orografia del territori amb la implantació del sistema de tractament mòbil

Líder del Grup Operatiu

ENTITAT: PIRENAICA SCCL

E-MAIL DE CONTACTE: montse@coopirenaica.com

Altres membres del Grup Operatiu (no perceptors d'ajut)

ENTITAT: GRUP DE RECERCA SÒLS I AIGÜES (UDL)

E-MAIL DE CONTACTE: joseramon.olarieta@udl.cat

ENTITAT: SERVEIS CIFISAO SL

E-MAIL DE CONTACTE: cifuossera@gmail.com

Àmbit/s temàtic/s d'aplicació

- Sistema de producció agrària
- Pràctica agrària
- Equipament i maquinària agrària
- Ramaderia i benestar animal
- Producció vegetal i horticultura
- Paisatge / Gestió del territori
- Control de plagues i malalties
- Fertilització i gestió dels nutrients
- Gestió del sòl
- Recursos genètics
- Silvicultura
- Gestió de l'aigua
- Clima i canvi climàtic
- Gestió energètica
- Gestió de residus i subproductes
- Gestió de la biodiversitat i del medi natural
- Qualitat alimentària / processament i nutrició
- Cadena de subministrament, màrqueting i consum
- Competitivitat i diversificació agrària i forestal
- General

Àmbit/s territorial/s d'aplicació

PROVINCIA/ES	COMARCA/QUES
LLEIDA I GIRONA	ALT URGELL I CERDANYA

Difusió del projecte (publicacions, jornades, multimèdia...)

Organització de sessions de divulgació , material editable, web i xarxes socials
--

Altra informació del projecte

DATES DEL PROJECTE	PRESSUPOST TOTAL
Data d'inici (mes-any): juliol 2020	Pressupost total: 163.000,00 €
Data final (mes-any): setembre 2020	Finançament DARP: 65.037,00 €
Estat actual: En execució	Finançament UE: 49.063,00 €
	Finançament propi: 48.900,00 €

Amb el finançament de:

Projecte finançat a través de l'Operació 16.01.01 (Cooperació per a la innovació) a través del Programa de desenvolupament rural de Catalunya 2014-2020.

Ordre ARP/133/2017, de 21 de juny, per la qual s'aproven les bases reguladores dels ajuts a la cooperació per a la innovació a través del foment de la creació de grups operatius de l'Associació Europea per a la Innovació en matèria de productivitat i sostenibilitat agrícoles i la realització de projectes pilot innovadors per part d'aquests grups, i Resolució ARP/1531/2019, de 28 de maig, per la qual es convoca l'esmentat ajut.

Generalitat de Catalunya
**Departament d'Agricultura,
 Ramaderia, Pesca i Alimentació**

Fons Europeu Agrícola
 de Desenvolupament Rural:
 Europa inverteix en les zones rurals